

Polska ? S?d Najwy?szy, 2 marca 2017 r., S.C., Z.C. i F.C., sygn. Akt II KK 358/16

Country of Decision:

Poland

Country of Applicant:

Pakistan

Date of Decision:

02-03-2017

Citation:

Akt II KK 358/16

Court Name:

S?d Najwy?szy

Keywords:

Ci??ar dowodu

Detencja

Istotne fakty

Ocena indywidualna

Skuteczny ?rodek prawny (prawo do)

Standard dowodu

Stosowna dokumentacja

Szczeg?lny wzgl?d na dzieci

Warunki przyjmowania

Warunki socjalne przyjmowania

Wniosek oczywi?cie bezzasadny

Za?wiadczenie lekarskie / medyczno-prawne

Relevant Legislative Provisions:International Law > [1951 Refugee Convention](#) [1]Council of Europe Instruments > [EN - Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms](#) [2] > [Article 1](#) [3]Council of Europe Instruments > [EN - Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms](#) [2] > [Article 3](#) [4]

Headnote:

Wniosek S.C., oraz jej dzieci Z.C. i F.C. dotyczy kasacji wyroku S?du Apelacyjnego w sprawie o zado??uczynienie za doznane krzywdy wynik?? z niew?tpliwie nies?usznego umieszczenia wnioskodawców w Strze?onym O?rodku dla Cudzoziemców. S?d Najwy?szy uchyli? zaskar?ony wyrok i przekaza? spraw? S?dowi Apelacyjnemu do ponownego rozpatrzenia.

Facts:

Obywatelka Pakistanu S.C., wraz z ma?oletnimi dzie?mi Z.C. i L.C. zosta?a nies?uszenie umieszczona w Strze?onym O?rodku dla Cudzoziemców w okresie od 12 Grudnia 2012 r. do dnia 12 lutego 2013 r., tj. przez okres 63 dni.

Na podstawie przepisów kodeksu post?powania karnego dotycz?cych odszkodowania za nies?usne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie, 22 pa?dziernika 2015 r. S?d Okr?gowy w [...] rozpatrzy? wniosek o zado??uczynienie, zas?dzaj?c na rzecz wnioskodawców zado??uczynienie w wysoko?ci po 1,000 z? dla ka?dego z nich.

Pe?nomocnik wnioskodawców wniós? od powy?szego wyroku apelacj?, zaskar?aj?c orzeczenie w cz??ci w jakiej S?d I instancji oddali? wniosek co do ??dania zado??uczynienia w kwotach przekraczaj?cych 1,000 z?. Apelacja zarzuca?a naruszenie przepisów post?powania maj?ce wp?yw na tre?? wyroku poprzez:

- dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów;
- nie wzi?cie pod uwag? ca?o?ci zgromadzonego materia?u dowodowego;
- b??dy w ustaleniach faktycznych przyj?tych za podstaw? orzeczenia;
- oraz naruszenie przepisu artyku?u 407 ustawy o cudzoziemcach, w zwi?zku z naruszeniem obowi?zku uwzgl?dnienia zabezpieczenia interesów dziecka poprzez pozbawienie go wolno?ci w sposób arbitralny.

Wedle apelacji, powy?sze naruszenia wynika?y mi?dzy innymi z b??dnego uznania przez s?d, ?e dochodzona kwota zado??uczynienia by?a ra??co wygórowana, z zas?dzenia kwot niestanowi?cych adekwatnego zado??uczynienia za niew?tpliwie nies?usne umieszczenie w Strze?onym O?rodku, oraz z bezzasadnego stwierdzenia, ?e uzyskanie statusu uchod?cy i zwi?zane z tym ?wiadczenia stanowi? rekompensat? za nies?usne pozbawienie wolno?ci. Apelacja zarzuca?a ponadto niewzi?cie przez s?d pod uwag? indywidualnych okoliczno?ci wnioskodawców oraz b??dne stwierdzenie braku zwi?zku przyczynowo-skutkowego pomi?dzy pobytem wnioskodawców w o?rodku, a faktem uderzenia syna wnioskodawczyni przez innego cudzoziemca. Pe?nomocnik podkre?li? zas?dzenie kwoty nieadekwatnej, w porównaniu z kwotami zas?dzanymi przez s?dy w podobnych sprawach i wniós? o zmian? zaskar?onego wyroku i zas?dzenie na rzecz wnioskodawców po 35,000 z?, wraz z odsetkami ustawowymi.

S?d Apelacyjny w [...] wyrokiem z 22 czerwca 2016 r. zmieni? zaskar?ony wyrok zas?dzaj?c ponad poprzednie kwoty zado??uczynienia 9,000 z? na rzecz S.C., oraz po 14,000 z? na rzecz Z.C. i F.C.. W pozosta?ej cz??ci wyrok s?du I instancji zosta? utrzymany w mocy.

Pe?nomocnik wnioskodawców wniós? kasacj? od wyroku S?du Apelacyjnego, w cz??ci w jakiej utrzyma? on w mocy wyrok Sadu I instancji.

Decision & Reasoning:

Sąd Najwyższy (SN) uznał argumenty kasacji za częściowo słuszne i postanowił uchylić wyrok Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części. Pomimo zastrzeżeń do treści kasacji, Sąd uznał kasację za wystarczającą do stwierdzenia, że zawiera ona zarzut przeprowadzenia niedostatecznej kontroli instancyjnej, oraz dopuszczenie się rażącego naruszenia przepisów prawa.

SN zauważył, że zgodnie z bezwzględnym nakazem z art. 433 k.p.k. sąd odwoławczy zobowiązany był rozważyć każdą zarzut apelacji i w razie nieuwzględnienia jej podać, dlaczego uznał apelację za niezasadną. Zgodnie z art. 457 k.p.k. sąd odwoławczy zobowiązany jest wyczerpująco przedstawić tok swojego rozumowania w uzasadnieniu wyroku. Odwołując się do efektu przeniesienia SN przywołał wyroki potwierdzające prawo strony do wniesienia kasacji zarówno z powodu rażących wad prawnych w wyroku sądu odwoławczego oraz z powodu wad orzeczenia pierwszej instancji, które nie zostały skorygowane podczas kontroli instancyjnej.

Na podstawie art 7 k.p.k. Sąd Apelacyjny obowiązany był do swobodnej, a nie dowolnej oceny dowodów, zatem nie miał prawa odrzucić wszystkich przedstawionych opinii specjalistycznych i przyjąć w sprawie wąskiego odmiennego stanowiska. Analiza uzasadnienia wyroku sądu I instancji dowodzi, że sąd odrzucił w całości opinie biegłych specjalistów dziecięcych, uznając je za niepełne, oraz sprzeczne z opiniami specjalistów, którzy zajmowali się oceną stanu dorosłej wnioskodawczynie. SN zauważył, że Sąd Okręgowy, miał prawo uznać opinie biegłego psychiatry i psychologa dziecięcego za nieprzekonujące, jednak powinien był wnikliwie uzasadnić swoje stanowisko i procedować zgodnie z przepisami dotyczącymi oceny dowodu z opinii specjalistycznej. SN skrytykował nie merytoryczną argumentację zastosowaną przez Sąd Okręgowy w tej kwestii oraz rezultat wedle którego sąd odrzucał w całości opinie biegłych specjalistów dziecięcych, sam wystąpił w roli biegłego, do czego nie był uprawniony.

SN zauważył, że Sąd Apelacyjny pominął podniesiony w apelacji zarzut dotyczący orzekania przez Sąd Okręgowy w stosunku do małoletnich Z.C. i L.C. bez opinii biegłych, przez co sąd rażąco naruszył przepisy art. 433 k.p.k. i art 457 k.p.k. SN wskazał również, że w ponownym postępowaniu Sąd Apelacyjny powinien ustalić, przy pomocy opinii biegłych, czy i w jakim stopniu z uwagi na wiek dzieci, ich przeżycia z okresu przed osadzeniem w ośrodku dla cudzoziemców, miały wpływ na ich stan psychiczny.

Jak zauważono, Sąd I instancji uznał brak związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy umieszczeniem wnioskodawczynie i jej dzieci w strzeżonym ośrodku, a faktem uderzenia jej syna przez innego cudzoziemca. W rezultacie sąd nie uwzględnił opóźnienia w udzieleniu dziecku pomocy lekarskiej, oraz stresu związanego z pobytem w szpitalu. Jak podkreślił SN, skoro trójka wnioskodawców była w czasie incydentu pozbawiona wolności, znajdowali się oni we władzy i pod pełną kontrolą państwa Polskiego, które ponosiło zatem pełną, bezpośrednią odpowiedzialność za ich bezpieczeństwo i stan zdrowia. Obowiązek ten został potwierdzony między innymi w orzecznictwie ETPC, które wskazuje wymóg podjęcia środków zapobiegawczych, aby osoby pozostające pod jurysdykcją państwa nie były poddane torturom lub nieludzkiemu albo poniżającemu traktowaniu również ze strony osób prywatnych. SN uznał, że Sąd Apelacyjny nie spełnił standardu rzetelnej kontroli, nie odnosił się do powyższego postanowienia sądu I instancji.

SN zwrócił również uwagę na fakt, że Sąd Apelacyjny nie rozważył i nie odniósł się do zarzutu przyjęcia przez Sąd I instancji, że uzyskanie przez wnioskodawców statusu uchodźcy w Polsce i otrzymane w związku z tym świadczenia stanowi w pewnym stopniu rekompensatę za krzywdę wyrządzoną niesłusznym umieszczeniem w ośrodku strzeżonym. SN *nie przeszedł do powyższej kwestii*

, uchylaj?c zaskar?ony wyrok. SN uzna? jedynie, ?e uznanie racji wnioskodawców musia?oby oznacza? zwi?kszenie kwot zado??uczynienia, poniewa? argumenty S?du I instancji potwierdzaj?, ?e jego stanowisko w tej kwestii mia?o wp?yw na zas?dzenie ni?szych kwot zado??uczynienia.

S?d odwo?awczy pomin?? równie? zarzut, jako ?e S?d I instancji nie wzi?? pod uwag? indywidualnych okoliczno?ci wnioskodawców, w tym szczególnego poczucia krzywdy wnioskodawczyni, jako samotnej matki odpowiedzialnej za los ma?oletnich dzieci. SN zauwa?y?, ?e S?d Apelacyjny nie tylko nie podda? powy?szej kwestii kontroli instancyjnej, ale równie? arbitralnie postanowi? o zr?nicowaniu kwot zado??uczynienia na rzecz wnioskodawców jedynie na podstawie kryterium ich wieku. W wypadku ponownego uznania potrzeby zr?nicowania kwot, SN zobowi?za? S?d Apelacyjny do wskazania rzeczowych argumentów uzasadniaj?cych tak? decyzj?. SN zgodzi? si? jednak z sugestią, ?e wiek m?odoci?anych wnioskodawców, oraz status ?samotnej matki? mog?y dodatkowo pog??bi? poczucie krzywdy wnioskodawców.

Outcome:

Zaskar?ony wyrok zosta? uchylony ? sprawa przekazana zosta?a S?dowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania w post?powaniu odwo?awczym.

Subsequent Proceedings :

W ponownym post?powaniu Sad Apelacyjny nakazano rozwa?y? wszystkie przedstawione w apelacji zarzuty, z uwzgl?dnieniem wskaza? S?du Najwy?szego.

17 maja 2017 r. S?d Apelacyjny w Warszawie uchyli? wyrok S?du Okr?gowego w P i przekaza? niniejsz? spraw? do ponownego rozpoznania ([Sygn. akt II AKa 130/17](#) [5]).

Observations/Comments:

S?d Najwy?szy nie przes?dzi? jednoznacznie kontrowersyjnej sugestii, ?e nadanie statusu uchod?cy i otrzymane w zwi?zku z tym ?wiadczenia *?stanowi? równie? w pewnym stopniu rekompensat? za krzywd? wyrz?dzon? nies?usznym umieszczeniem w strze?onym o?rodku dla cudzoziemców?*. SN zauwa?y? jedynie pomini?cie przez S?d Apelacyjny zwi?zanego z t? sugestią zarzutu wnioskodawców, przekazuj?c kwesti? do ponownego rozpoznania S?dowi Apelacyjnemu. Jako, ?e S?d Apelacyjny równie? uchyli? wyrok S?du Okr?gowego i przekaza? spraw? do ponownego rozpoznania, na chwil? obecna, kwestia nadania statusu uchod?cy jako formy zado??uczynienia za nies?uszne umieszczenie w o?rodku strze?onym pozostaje wi?c nierozstrzygni?ta.

This case summary was written by Brenda Efurhievwe, BPTC student at BPP University.

Attachment(s):

[II KK 358-16 unlawful detention damages 02.03.2017.pdf](#)[6]

National / Other Legislative Provisions:

[Poland - Law of 12 December 2013 on Foreigners: art. 407 ust. 1](#) [7]

[Poland - Law of 27 September 2013 on the Amendment of the Code of Criminal Procedure Law](#) [8]
[art. 7 k.p.k.](#) [9]

[art. 118 k.p.k](#) [10]

[art. 193 k.p.k.](#) [11]
[art. 201 k.p.k.](#) [12]
[art. 407 k.p.k.](#) [13]
[art. 410 k.p.k.](#) [14]
[art. 424 k.p.k.](#) [15]
[art. 433 k.p.k.](#) [16]
[art. 437 k.p.k.](#) [17]
[art. 438 k.p.k.](#) [18]
[art. 457 k.p.k.](#) [19]
[art. 552a § 1 k.p.k.](#) [20]
[art. 552 k.p.k.](#) [21]
[art. 523 k.p.k.](#) [22]
[art. 554 § 2 k.p.k.](#) [23]
[Poland - Art. 445 of the Civil Code](#) [24]

Links:

[1] <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/1951-refugee-convention>
[2] <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/en-european-convention-protection-human-rights-and-fundamental-freedoms-echr>
[3] https://www.asylumlawdatabase.eu/node/195#toc_1
[4] https://www.asylumlawdatabase.eu/node/195#toc_12
[5] [http://orzeczenia.waw.sa.gov.pl/content/\\$N/15450000001006_II_AKa_000130_2017_Uz_2017-05-17_002](http://orzeczenia.waw.sa.gov.pl/content/$N/15450000001006_II_AKa_000130_2017_Uz_2017-05-17_002)
[6] <https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/default/files/alddfiles/II%20KK%20358-16%20unlawful%20detention%20damages%2002.03.2017.pdf>
[7] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10367>
[8] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10368>
[9] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10369>
[10] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10370>
[11] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10371>
[12] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10372>
[13] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10373>
[14] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10374>
[15] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10375>
[16] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10376>
[17] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10377>
[18] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10378>
[19] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10379>
[20] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10380>
[21] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10381>
[22] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10382>
[23] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10383>
[24] <https://www.asylumlawdatabase.eu/pl/taxonomy/term/10384>